

Omvärldsbevakning februari 2020

Här finner du sammanställning på länkar till rapporter och utbildningar som informerats om i olika nyhetsbrev från till exempel Socialstyrelsen, SKR och RKA.

Kolada har ändrat utseende

Från och med nu har Kolada ändrat sitt utseende. RKA kommer inom kort lägga ut nya filmer på sin [youtube-kanal](#) för att visa alla nya, fräna funktioner.

Du vet väl om att Kolada är en öppen och kostnadsfri databas för kommuner och regioner? Kolada ger dig de bästa möjligheterna till jämförelser och analys i kommunsektorn. Databasen innehåller 5 000 nyckeltal, dvs mått som är lämpade för jämförelser. De olika verktygen hjälper dig att analysera och visualisera resultat.

[Här finner du Kolada →](#)

Notera att "Mitt Kolada" försvinner. I nya Kolada kan man istället spara länkar där hela ens nyckeltalsurval ligger med - även i fri sökning. Det betyder att det är lätt och smidigt att dela det man tittar på med alla man känner! Du som redan hade ett sparad urval i ditt "mitt Kolada" konto kommer inom kort få ett mejl med länkar till samma urval i nya Kolada.

Om statsbidrag på Socialstyrelsens sida

På den här sidan finns samlat om statsbidrag samt när de är öppna för ansökan.

[Länk till sidan →](#)

Bland annat finns det ca 1,7 mnkr för Östhammar att hämta inom området "[Motverka ensamhet bland äldre och ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom](#)" →

Rapport: Nuläge för ekonomiskt bistånd

Två tredjedelar av kommunerna hade ökade kostnader för ekonomiskt bistånd under 2019. Bristande stöd från Arbetsförmedlingen är en av huvudorsakerna. Det visar en sammanställning från SKR.

[Nyhet publicerad 7 februari på SKR:s hemsida →](#)

[Rapport Nuläge för ekonomiskt bistånd →](#)

1,7 miljarder kronor för att främja psykisk hälsa

SKR och regeringen har ingått en överenskommelse för att främja psykisk hälsa, tidigt möta psykisk ohälsa samt ge effektiv vård och stöd till personer med allvarlig problematik.

Regeringen och SKR är överens om att fortsätta det långsiktiga arbetet med att stimulera insatser för att främja psykisk hälsa, tidigt möta psykisk ohälsa och ge effektiv vård och stöd till personer med allvarlig problematik.

Fördelning av stimulansmedel till kommunerna

- 200 miljoner kronor för fortsatt utvecklingsarbete utifrån handlingsplaner och förstärkning av kommunernas roll och utveckling av mobila lösningar eller liknande. Medlen fördelas efter befolkningsmängd.
- 100 miljoner kronor för kunskapsbaserad och säker hälso- och sjukvård och socialtjänst. Medlen fördelas efter befolkningsmängd.

[Nyhet publicerad 31 januari på SKR:s hemsida →](#)

[Mer om Överenskommelse 2020 inom psykisk hälsa →](#)

Miljardsatsning för nära vård

SKR och regeringen har ingått en överenskommelse som ska stödja utvecklingen av hälso- och sjukvården, med inriktning på nära vård. I syfte att stärka förutsättningarna för vårdens medarbetare avsätts totalt 2,9 miljarder kronor. Av dessa medel avsätts bland annat 1,8 miljarder kronor till regionerna, och 500 miljoner kronor till kommunerna, så att de ska kunna stärka planeringen av sitt kompetensbehov. Det kan bland annat innebära förbättrade förutsättningar på arbetsplatserna, utbildning av framtidens medarbetare och kompetensutveckling av personal. Medlen till kommunerna kan även användas för andra insatser i omställningen till nära vård.

[Nyhet publicerad 31 januari på SKR:s hemsida →](#)

[Mer om Överenskommelse om en God och nära vård 2020 →](#)

Poddcast om Nära vård

I serien Nära vård-podden intervjuas personer som på olika sätt speglar den förändring som behövs i omställningen mot Nära vård. [I podcastens senaste avsnitt \(nr 6\)](#) berättar Östersunds tidigare socialchef om hur kommunen minskade kostnaderna för äldreomsorgen med förebyggande och hälsofrämjande insatser.

[Till sidan Podcast om Nära vård →](#)

Stora vinster om anhöriga får vara delaktiga visar ny studie

Att anhöriga, närstående och profession samarbetar behöver inte betyda att en individ förvägras sin självständighet. Istället finns det stora vinster för samtliga parter om anhöriga tillåts vara en del i samverkan. Den slutsatsen dras i en studie vid institutionen för socialvetenskap vid Ersta Sköndal Bräcke högskola i Stockholm. Studien har gjorts av socionom Pia Nilsson som till vardags arbetar som anhörigkonsulent i Ekerö kommun.

[Här kan du läsa artikeln på NKA:s hemsida \(publicerad 27 januari\) →](#)

[Här finner du hela magisteruppsatsen av Pia Nilsson ”Anhörigas delaktighet – en intervjuundersökning med anhöriga till vuxna personer med psykisk funktionsnedsättning och handläggare inom socialpsykiatri” →](#)

Satsning på digital utveckling inom bland annat äldreomsorg

Regeringen har tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) antagit en ny strategi för genomförande av Vision e-hälsa 2025. [Läs mer här →](#)

Genom överenskommelser med SKR satsar regeringen även 430 miljoner kronor för att stärka den digitala utvecklingen inom hälso- och sjukvård, äldreomsorg och socialtjänst under 2020.

Bland annat kommer 168,7 miljoner kronor fördelas som ett riktat statsbidrag till kommunerna. Östhammars andel uppgår till 444 827 kr.

Medlen kan användas för att avsätta personella resurser eller för investeringar i teknik som ökar förutsättningarna för att införa nya arbetssätt i verksamheterna. 16,3 miljoner kronor betalas till SKR för att upprätta ett övergripande stöd till kommunerna för bland annat införandet av välfärdsteknik och andra tekniska lösningar.

Mer om och hur rekvisering går till på [Överenskommelse om äldreomsorg – teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus →](#)

[Nyhet i sin helhet publicerad 6 februari på SKR:s hemsida →](#)

Dementa missar teknikhjälp på grund av dålig information

Äldre som lider av demens får inte alltid information om digitala hjälpmedel som skulle kunna hjälpa dem i vardagen. En bättre dialog mellan de olika vårdgivarna skulle gynna personer som drabbas av demens, enligt forskning i Örebro.

– Det finns bra tekniska hjälpmedel idag, men de används inte fullt ut. Det är lite synd, säger Antonios Tsertsidis som har genomfört en fallstudie i Örebro kommun.

Här anses tekniska hjälpmedel som kan avlasta vården och öka livskvaliteten för de dementa vara ett viktigt redskap. Det kan handla om elektroniska kalendrar som påminner om när det

är dags att ta medicin, appar som hjälper anhöriga att hålla kontakt med den sjuke eller användarvänliga, anpassade mobiltelefoner.

Antonios Tsertsidis föreslår att Örebro kommun satsar på att utbilda arbetsterapeuter för att öka kunskapen om vilka digitala tekniska hjälpmedel som finns och om hur de fungerar. Han ser också ett behov av ökad dialog mellan de olika professioner som den dementa möter i sina vårdkontakter.

[Läs artikeln i sin helhet här på forskning.se →](#)

Att leda i ständig förändring (artikel från Prevents Arbetsliv)

Framtidens innovationssamhälle kräver chefer med en stor portion ödmjukhet, förmåga att ompröva idéer och inte minst kunna omvandla osäkerhet till kreativitet. Enligt Leif Denti, doktor i innovationspsykologi vid Göteborgs universitet, är den första utmaningen att omvärdera definitionen av en bra chef. Ledarskap handlar allt mindre om att sitta inne med säkra svar som ödmjukhet inför sin egen okunskap. Detta i takt med att världen blir alltmer komplex.

– Det är en utmaning att skapa förtroende i en organisation när man inte kan ge tydliga besked. Det motsvarar inte den allmänna uppfattningen om hur en bra chef ska vara, säger Leif Denti. Han har själv ägnat sin forskning åt att undersöka ledarskapets roll för att öka kreativitet och innovationer, två nyckelkompetenser i framtidens innovationssamhälle. Dessutom är han egenföretagare med egen erfarenhet av att leda osäkra projekt.

[Du kan läsa artikeln från den 19 februari i sin helhet här →](#)

I Helsingborg ska invånarna hjälpa varandra med vardagstjänster

(artikel från [SVT Nyheter](#) den 3 februari och från [HD](#) den 13 februari)

I Helsingborg kan invånarna snart få vardagstjänster gjorda – med hjälp från en medinvånare. En typ av volontärsarbete, kallar kommunen det. Det handlar om att invånare som känner att de behöver hjälp med saker i sitt liv nu kan erbjudas den hjälpen från en annan invånare.

Kontakterna kommer att ske genom en digital plattform. Tanken är att projektet ska komma igång under våren. Upphandling av digital plattform pågår och en projektledare ska anställas. Helsingborgs stad kommer att driva det, men flera andra nordvästskånska kommuner har visat intresse för att haka på.

Socialstyrelsen satsar på den sociala barn- och ungdomsvården

Just nu satsar Socialstyrelsen på stärkt kompetens, stabilitet och kvalitetsutveckling i den sociala barn- och ungdomsvården i hela landet. En viktig del i det är att deras handböcker för socialtjänsten ses över och förbättras.

Den första nya handboken är Barn och unga som begår brott och finns nu för nedladdning. Inom kort kommer också: Ensamkommande barn och unga, Nationell adoption, Placerade barn och unga samt en helt ny handbok om LVU.

[Här finner du Handbok och kunskapsstöd om barn och unga som begår brott →](#)

Ny rapport från FoU Väst: Att omsätta IBIC från teori till praktik

Kungsbacka kommun var en av de första kommunerna i landet att införa IBIC. Våren 2018 vände de sig till FoU i Väst för att få en utomstående granskning av implementeringen och effekterna av IBIC i kommunen. I rapporten Att omsätta IBIC från teori till praktik presenteras utvärderingens resultat.

Utvärderingen visar att individens åsikter numera framgår tydligare i biståndshandläggarnas utredningar. Dessutom får individen i högre utsträckning numera bara hjälp med det den faktiskt behöver. Merparten av Socialstyrelsens mål med IBIC har dock inte nåtts i Kungsbacka kommun. Individens delaktighet föreföll inte ha stärkts sedan kommunen började arbeta enligt IBIC. Utvärderingens resultat tyder på att samarbete mellan professionella, individen och anhöriga snarare hade försämrats än underlättats. Det hade till viss del blivit tydligare för utföraren vilket stöd individen behöver, men åsikterna om detta var inte samstämmiga. Utförare upplevde att detaljstyrningen ökat och att deras handlingsutrymme minskat. Utvärderingen visade att kommunen inte hade blivit bättre på att följa upp behov och mål på vare sig individ- eller gruppnivå vid tiden för utvärderingen. Det var oklart om utredningar och genomförande av insatser blivit mer likvärdiga och rättssäkra. Fördjupade studier behövs för att kunna bedöma det.

Flera förändringar gjordes i kommunen parallellt med implementeringen av IBIC, exempelvis införandet av ett nytt verksamhetssystem (*kommentar; samma som i Östhammar*). Chefer och medarbetare i Kungsbacka kommun hade därför svårt att avgöra om utvecklingen i kommunen under senare år var en effekt av IBIC eller något annat.

[Du når rapporten i sin helhet här →](#)

Dans på schemat för dementa

Med musik och rörelse vill man hjälpa patienter med demens att må bättre. Under tisdagen hölls en inspirationsdag för vård- och omsorgspersonal i Jönköpings län med temat dans för dementa.

Syftet med dagen var att ge deltagarna en inblick i varför och hur man på ett enkelt sätt kan använda sig av musik och rörelse i sina verksamheter. Aktuell forskning visar att musik och rörelse stimulerar hjärna på ett positivt sätt. Genom att få in mer dans i verksamheten hoppas man kunna ge patienter med demens en ökad livskvalitet.

[Artikel på SVT Nyheter den 28 januari →](#)

Värt att notera är att Östhammars kommun under hösten 2018 genomförde ett projekt för äldre med stöd från region Uppsala. Projektet Sinnen i rörelse genomfördes på Olandsgården i Alunda och målgruppen var personer med demenssjukdom.

[Slutrapport Sinnen i rörelse 2018 →](#)

Antalet demenssjuka européer väntas öka kraftigt

Nypublicerade siffror från Alzheimer Europe visar att förekomsten av demenssjukdom minskar i så gott som alla åldersgrupper. Antalet drabbade i Europa beräknas ändå nästan fördubblas fram till 2050. Siffrorna är hämtade ur en ny rapport som organisationen Alzheimer Europe presenterade vid en debatt i Europaparlamentet den 18 februari. Data från nationella undersökningar i europeiska länder har sammanställts, med början från år 2000. Utvecklingen är delvis positiv.

[Nyhet publicerad av Svenskt demenscentrum 24 februari →](#)

[Rapporten ”Dementia in Europe 2019” →](#)

Första nationella handlingsplanen ska stärka patientsäkerheten

Den 31 januari släpptes den första nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet. Planen ska stödja regionernas och kommunernas arbete med patientsäkerhet och minska risken att patienter drabbas av vårdskador.

I planen, som varit på remiss, lyfts fram både grundläggande förutsättningar för en säker vård och fem prioriterade fokusområden med ett 30-tal nationella åtgärder. Bland annat behöver kunskapen om patientsäkerhet öka inom hälso- och sjukvården, det förebyggande arbetet utvecklas och arbetet stärkas med att identifiera, utreda och analysera såväl inträffade vårdskador som risker.

Nu är tanken att regioner och kommuner ska kunna ta den nationella handlingsplanen vidare, anpassa den utifrån sina förutsättningar och utmaningar och ha den som grund för att utveckla sina egna handlingsplaner.

[Nyhet publicerad av Socialstyrelsen 31 januari →](#)

[Handlingsplanen ”Agera för säker vård” →](#)

Seniorsurfarskolan – från Utbildningsradion

Digitala färdigheter blir allt viktigare och något som alla medborgare behöver behärska. Kattis Ahlström, Claes Malmberg, Marianne Mörck, Björn Hellberg och Ewa Fröling går igenom olika tjänster och tipsar om vad du ska tänka på. Denna serie är en del av UR:s koncept Genomskåda - fem sätt att greppa din omvärld. I serien ingår:

- Använda mobiltelefon istället för dator
- Skaffa e-post
- Skicka sms, bilder och filmer
- Hur du använder mobilt bank-id
- Skaffa och använda swish
- Appar för nytta
- Appar för nöje
- Hur man googlar
- Hur du använder Siri och assistenten
- Surfa säkert i telefonen
- Handla och boka säkert på nätet
- Hur funkar Instagram och Facebook

[Du når allt innehåll här →](#)

Dags för brukarundersökningar äldre

Vecka 11 skickar socialstyrelsen ut enkäten "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" till cirka 220 000 personer som minst är 65 år med hemtjänst eller i särskilt boende. Veckan därpå skickas enkäterna "Enhetsundersökningen om äldre" och "Enhetsundersökningen LSS" till verksamheter inom hemtjänst och särskilda boenden för äldre samt till daglig verksamhet och bostad med särskild service enligt LSS.